

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 21.02.2022-389
Karar Tarihi ve No : 21.02.2022-8120

Toplantı Yeri
EDİRNE

Edirne İli, Merkez İlçesi, Kevsec Balaban Mahallesi, 659 ada, 5 parsel sayılı, Kara Mustafa Paşa Vakfı mülkiyetine kayıtlı, Milli Eğitim Bakanlığına tahsisli, Edirne Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 05.10.2007 tarih ve 1632 sayılı kararıyla uygun bulunan Koruma Amaçlı İmar Planında kentsel sit alanı içinde kalan, Koruma Bölge Kurulunun 04.07.2003 tarih ve 7697 sayılı kararıyla tescil kaydının devamına karar verilen, 20.02.2012 tarih ve 234 sayılı kararıyla 1.grup yapı olarak koruma grubu belirlenen ve 20.05.2019 tarih ve 5930 sayılı kararıyla revize restorasyon projesi uygun bulunan Eski Tekel Binalarının bulunduğu taşınmazda, restorasyon çalışmaları kapsamında yapılan drenaj kazısında rastlanılan temel kalıntılarının, Müze Müdürlüğü denetiminde yapılan kazı çalışmasıyla açığa çıkarılmasını müteakip, yeni veriler doğrultusunda güncel rölöve projesinin hazırlanmasına, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile tescil fişinin revize edilmesine karar verilen Koruma Bölge Kurulunun 24.01.2022 tarih ve 8053 sayılı kararı gereği, tescil revizyonu için Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün 12.01.2022 tarih ve 2096740 sayılı yazısıyla istenen kurum görüş yazısı, Edirne İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 13.01.2022 tarih ve 41245249 sayılı görüş yazısı, Edirne Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğünün 18.01.2022 tarih ve 2722609 sayılı görüş yazısı, Edirne Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 21.02.2022 tarih ve 200922 sayılı görüş yazısı ile 18.02.2022 tarih ve 1226790 sayılı uzman raporu okundu, dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Edirne İli, Merkez İlçesi, Kevsec Balaban Mahallesi, 659 ada, 5 parsel sayılı, Kara Mustafa Paşa Vakfı mülkiyetine kayıtlı, Milli Eğitim Bakanlığına tahsisli, Edirne Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 05.10.2007 tarih ve 1632 sayılı kararıyla uygun bulunan Koruma Amaçlı İmar Planında kentsel sit alanı içinde kalan, Koruma Bölge Kurulunun 04.07.2003 tarih ve 7697 sayılı kararıyla tescil kaydının devamına karar verilen, 20.02.2012 tarih ve 234 sayılı kararıyla 1.grup yapı olarak koruma grubu belirlenen ve 20.05.2019 tarih ve 5930 sayılı kararıyla revize restorasyon projesi uygun bulunan Eski Tekel Binalarının, Müze Müdürlüğü tarafından yapılan kazıyla açığa çıkarılan yeni veriler doğrultusunda revize edilmek üzere hazırlanan tescil fişi ve fiş eki fotoğrafların uygun olduğuna, tescili yapılan yapıların güncel rölöve projelerinin hazırlanmasına karar verildi.

ASLI GİBİDİR

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:		
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRÜĞÜ							
İLİ: EDİRNE	İLÇE: MERKEZ	MAHALLE KÖY: KEVSEC BALABAN MAHALLESİ				1	2	3
SOKAK VE KAPI NO :		VEYA MEVKİ:			KORUMA DERECESİ:		X	
ADI: Eski Tekel Binaları	YAPTIRAN:	KADASTRO:	PAFTA: ADA: 659	PARSEL: 5		ANITSAL		
		YAPAN:	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI			ÇEVRESEL		
	YAPIM TARİHİ: (1883-1890)	KİTABE:	EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP):	Osmanlı Dönemi		
VAKFIYE:								

GENEL TANIMI: 1881 yılında devletin borçlarından dolayı tütün gelirlerini işletme hakkı Duyun-ı Umumiye'ye terk edilmiştir. Duyun-ı Umumiye, 1883 yılında tütün gelirlerini işletme hakkını, 30 yıllık imtiyazla Fransız Reji Şirketine vermiştir. Bu kapsamda, 1883 yılından itibaren başta İstanbul, Samsun, Adana, İzmir ve Manisada fabrikalar açıldı. Trakya bölgesindeki tütün tarımını kontrol etmek, işlemek ve pazarlamak için de Edirne'de tütün fabrikası kurulmuştur. Birbirine bağlantılı kompleks yapılar topluluğundan oluşan fabrikaların Edirne'deki örneğinden günümüze 2 ana blok, kazı çalışmasıyla temelleri yeni açığa çıkarılan ara blok, sera yapısı ve deposudur.

KORUMA DURUMU	X	İYİ	TAŞIYICI YAPI	X	DIŞ YAPI	X	ÜST YAPI	X	İÇ YAPI	X	SÜSLEME ELEMANLARI	RUTUBET	X	A	YOK
		ORTA												B	İZİ VAR
		FENA												C	ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF :

GÖZLEMLER: restorasyon çalışmaları kapsamında, A ve B ana bloklar ile Müstemilat C yapısının dış cephelemesi tamamlanmış, iç detay çalışmaları devam etmektedir. İki ana bloğu birbirine bağlayan ve kazılarla temelleri açığa çıkarılan ara bloğun temelleri açık durumda olup, A ve B bloğun restorasyonu tamamlanıncaya kadar zarar görmemesi için toprakla kapatılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BAKIMDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Millî Eğitim Bakanlığı

YAPILAN ONARIMLAR: Onaylı projeleri doğrultusunda restorasyon çalışmaları devam etmektedir.

AYRINTILI TANIM: A ve B Bloklar: Eski İstanbul Caddesine paralel uzanan bloklar, kuzeybatı - güneydoğu doğrultusunda yaklaşık olarak 8-10 m x 48-50 m ölçüleriyle enine dikdörtgen planlıdır. Yığma duvar tekniğinde taştan inşa edilen bloklar, plan şemasına bağlı olarak düz cephelidir. Yapılar beşik çatılı olup, Marsilya kiremitle kaplıdır. A blok, bodrum kat, zemin kat ve 1'inci kattan oluşmaktadır. Zemin ile birinci kat arası yatay bir silme ile vurgulanmıştır. Cephe bodrum katından itibaren her katta yatay ve düşey hatlarıyla simetrik olarak konumlandırılmış pencere dizileri bulunur. Birinci katta 13 adet olan pencerelerden, cephe ortasına denk gelen pencerenin yerini, zemin ve bodrum katında kapı açıklığı almıştır. Zemin katın, güneydoğu ucunda ayrıca bir kapısı daha bulunur. Bodrum ve zemin katın pencereleri basık kemerli iken birinci katın pencereleri ise düz sövelidir. Pencere, zemin ve birinci katta düşey dikdörtgen, bodrum katında kareye yakın formdadır. Yapının güneydoğu ucunda, 4 x 6 m ebatlarıyla kare planlı, tek katlı ve beşik çatılı müstemilatı bulunur. B blok, bodrum kat, zemin kat, birinci kat ve çatı katından oluşmaktadır. Zemin katı ve Birinci kat ile birinci kat ve çatı katı arası yatay silmeye vurgulanmıştır. A blok ile aynı pencere düzenine sahip olan B bloğun pencereleri de söveli ve basık kemerlidir. A bloktaki düşey hatlı dikdörtgen formu pencerelerin yerini burada kare form almıştır. Çatı katı pencereleri daha küçük boyutludur. Benzer şekilde, yapı ortasında denk gelecek şekilde zemin ve birinci katın birer kapı açıklığı bulunur.

Bağlantı Bloğu: A ve B bloklar için açılan drenaj sisteminde temel kalıntılarına rastlanmıştır. Müze denetiminde yapılan kazı çalışmasıyla temel takibi yapılarak temelleri ortaya çıkarılmıştır. A ve B bloklarının birbirine bakan karşılıklı cephelerinde, cephelerin ortasına aynı çizgisel doğrultuda konumlandırılan kapı açıklarını ortalayacak şekilde, kapıların her iki tarafında ikinci pencere kenarına kadar genişlik verilen ara blok, bu iki ana bloğa bitişlik nizamda ve dikey doğrultuda uzanmaktadır. 20.yy başlarına tarihlenen bir fotoğraftan teyit edildiği üzere, zemin ve çatı katından oluşmaktadır. A bloğun en üst kat pencere hizasına kadar yükselen yapı, beşik çatılıdır. Fotoğrafta görülen cephesinde, zemin katta iki genişçe kapısı ve düşey hatlı dikdörtgen formunda pencereleri bulunur. Çatı katı pencereleri daha küçük boyutlu ve kare formundadır. Ara bloğun, dikey olarak A ve B bloklara eklenmesinde izlenen mimari yapılanmadan söz konusu ara bloğun ihtiyaç üzerine daha sonraki yıllarda inşa edildiği anlaşılmaktadır.

Müstemilat C Yapısı: Parselin güneydoğu kenarına paralel uzanmakta olup, yan parseldeki tarihi Edime Lisesinin bahçe duvarına bitişlik nizamdadır. Güneybatı - kuzeydoğu doğrultusunda uzanan yapı, enine dikdörtgen planda, yığma duvar tekniğinde taş malzemeye inşa edilmiştir. Beşik çatısı Marsilya kiremidyle kaplıdır. Ön cephe pencere ve kapı düzeni asimetriktrik. 3 adet kapı açıklığı ve 9 adet penceresi bulunur. Kapı ve pencereler basık kemerlidir.

Müstemilat F Yapısı: Parselin güneydoğu sınırında, arka cephesi bahçe duvarı kullanılarak inşa edilmiş ahşap ağırlıklı bir yapıdır. Ön cepheden arkaya doğru ters eğimli çatısı bulunan yapının ön cephe saçığında, ahşap sarkıtlar halinde palmel süslemeleri bulunur. Karkas sisteminde ahşaptan inşa edilen yapının, pencere altına kadar karkas araları tuğla ile doldurulmuştur. Bol güneş alması için ön cephesi, ahşap dikme aralarna 5 adet geniş pencere ile dizayn edilmiştir. Pencereler düşey dikdörtgen formda olup, üstleri basık kemer formundadır. Yapıya giriş, güneydoğu cephesinden sağlanmaktadır.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON
	Var	Var	Var	Var

ORJİNAL KULLANIM: Tütün Fabrikası

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

Millî Eğitim Bakanlığına tahsisli olup, restorasyonu devam etmektedir

ÖNERİLEN KULLANIMI: Okul ve bu kapsamda ek hizmet binaları

HAZIRLAYANLAR:

Hamdi GÜNDOĞDU (Sanat Tarihçi)

Gökhan KORKMAZ (Arkeolog)

Tescil Kararları: 04.07.2003 tarih ve 7697 sayılı karar

UYGUNDUR

Yusuf ŞAMLOĞLU
Müdür

YAYIN DİZİNİ	EKLER:	KONTROL EDEN:
	RAPOR	Yusuf ŞAMLOĞLU: Müdür
	FOTOĞRAF	
	RÖLÖVE PROJESİ	KURUL ONAYI NO:
	RESTORASYON PROJESİ	REVİZYON
	HARİTA	
	KROKİ	
	KİTABE	KURUL KARARLARI: 22.10.2009 tarih ve 2754 sayılı kararla rölövesi, 13.03.2013 tarih ve 884 sayılı kararla restitüsyon ve restorasyon projeleri, 20.05.2019 tarih ve 5930 sayılı kararla revize restorasyon projesi uygun bulunmuştur.
	VAKFIYE	

E.K.V.K. Kurulunun 21.02.2022
Tarih ve 8120 sayılı karar ekidir.

EDİRNE İLİ, MERKEZ İLÇESİ, KEVSEC BALABAN MAHALLESİ, 659 ADA, 5
PARSELDEKİ TESCİL KAYDI REVİZE EDİLEN ESKİ TEKEL BİNALARINI
GÖSTERİR FOTOĞRAFLAR KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

20.yy başlarına ait bir fotoğrafta Tekel Binaları

A Blok

ŞAMLOĞLU
Müdür

[Handwritten signature]

E.K.V.K. Kurulunun 21.02.2022
Tarih ve 8120 sayılı karar ekidir

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

B Blok

UYGUNDUR

Yusuf Şanlıoğlu
Yusuf ŞANLIOĞLU
Müdür

A ve Bloklar arası Bağlantı Bloğu

Yusuf Şanlıoğlu
E.K.V.K. Kurulunun 21.02.2022
Tarih ve 8120 sayılı karar ekidir.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

UYGUNDUR

Müştemilat C yapısı (depo)

İsmail SAMİLOĞLU
Müdür

İsmail Samiloğlu
Müdür

E.K.V.K. Kurulunun 21.02.2022

Tarih ve 8170 sayılı karar ekidir.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

Müştemilat F yapısı

Yerinde
Anıta

UYGUNDUR

Yusuf ŞANLIOĞLU
Müdür

E.K.V.K. Kurulunun 21.02.2022

Tarih ve 8120 sayılı karar ekidir.